

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kuues koda)

4. veebruar 2021 *

Eelotsusetaotlus – Põllumajandus – Ühine turukorraldus – Määrus (EÜ) nr 1234/2007 – Piimakvoodid – Kvoodiületamise tasud – Piim, mida kasutatakse kaitstud päritolunimetusega (KPN) ja kolmandatesse riikidesse eksporditavate juustude tootmisel – Väljajätmine – ELTL artikli 32 punkt a, artikli 39 lõige 1 ja lõike 2 punkt a, artikli 40 lõige 2 ja artikli 41 punkt b – Proportsionaalsuse ja diskrimineerimiskeelu põhimõtted – Kehtivus

Kohtuasjas C-640/19,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Lazio maakonna halduskohus, Itaalia) 21. mai 2019. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 28. augustil 2019, menetluses

Azienda Agricola Ambrosi Nicola Giuseppe,

Azienda Agricola Castagna Giovanni,

Azienda Agricola Castellani Enio Nereo e Giuliano Ss,

Azienda Agricola De Fanti Maria Teresa,

Azienda Agricola Giacomazzi Vilmare,

Azienda Agricola Iseo di Lunardi Giampaolo e Silvano Ss,

Azienda Agricola Mastrolat di Mastrotto Franco e Luca Ss,

Azienda Agricola Righetti Michele e Damiano,

Azienda Agricola Scandola Stefano e Gianni,

Azienda Agricola Tadiello Roberto,

Azienda Agricola Turazza Mario,

Azienda Agricola Zuin Tiziano,

2 B Società Agricola Srl,

Azienda Agricola Fracasso Claudio,

Azienda Agricola Pozzan Mirko

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

versus

Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA),

Ministero delle Politiche agricole e forestali,

EUROOPA KOHUS (kuues koda),

koosseisus: koja president L. Bay Larsen (ettekandja), kohtunikud C. Toader ja M. Safjan,

kohtujurist: J. Richard de la Tour,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Azienda Agricola Ambrosi Nicola Giuseppe, Azienda Agricola Castagna Giovanni, Azienda Agricola Castellani Enio, Nereo e Giuliano Ss, Azienda Agricola De Fanti Maria Teresa, Azienda Agricola Giacomazzi Vilmare, Azienda Agricola Iseo di Lunardi Giampaolo e Silvano Ss, Azienda Agricola Mastrolat di Mastrotto Franco e Luca Ss, Azienda Agricola Righetti Michele e Damiano, Azienda Agricola Scandola Stefano e Gianni, Azienda Agricola Tadiello Roberto, Azienda Agricola Turazza Mario, Azienda Agricola Zuin Tiziano ja 2 B Società Agricola Srl, esindajad: *avvocati* F. Manzo ja P. Romano,
- Azienda Agricola Pozzan Mirko, esindajad: *avvocatesse* E. Ermondi ja M. Aldegheri,
- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* P. Gentili,
- Euroopa Komisjon, esindajad: D. Bianchi ja F. Moro,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 31. märtsi 1984. aasta määruse (EMÜ) nr 856/84, millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 804/68 piima- ja piimatooteturu ühise korralduse kohta (EÜT 1984, L 90, lk 10), artikleid 1–3; nõukogu 28. detsembri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 3950/92, millega piima- ja piimatootesektoris kehtestatakse lisamaks (EÜT 1992, L 405, lk 1), artiklit 1 ja artikli 2 lõiget 1; nõukogu 29. septembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1788/2003, millega kehtestatakse tasu piima- ja piimatootesektoris (ELT 2003, L 270, lk 123; ELT eriväljaanne 03/40, lk 391), artikli 1 lõiget 1 ja artiklit 5 ning nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määruse (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus) (ELT 2007, L 299, lk 1), artikleid 55, 64 ja 65 ja nende määruste lisasid, ning küsimust, kas need sätted ja lisad on kehtivad.
- 2 Taotlus on esitatud Azienda Agricola Ambrosi Nicola Giuseppe ja mitme teise Itaalia piimatootja (edaspidi koos „asjaomased tootjad“) ning Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA) (põllumajandustoetuste amet, Itaalia) ja Ministero delle Politiche agricole e forestali (põllu- ja

metsamajandusministeerium, Itaalia) (edaspidi „ministeerium“) vahelises kohtuvaidluses, mis puudutab kodumaise toodangu tasaarvestamise ja arvutamise korda lisatasu kindlaksmääramiseks piima ja piimatoodete turustamisperioodil 2008/2009.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Määruse nr 856/84 põhjendustest 1 ja 4 tuleneb, et piimasektoris pakkumise ja nõudmise vahelise püsiva tasakaalustamatuse tõttu kehtestas liidu seadusandja selle määrusega selles sektoris lisatasukava, mille kohaselt tuli tasuda lisatasu piima ja/või piimaekvivalendi koguselt, mis ületab kindlaksmääratud kvooti.
- 4 31. märtsil 1984 võeti vastu määrus (EMÜ) nr 857/84, millega kehtestatakse üldeeskirjad määruse (EMÜ) nr 804/68 artiklis 5c nimetatud tasu kohaldamiseks piima- ja piimatootesektoris (EÜT 1984, L 90, lk 13).
- 5 Lisatasukava on mitu korda pikendatud, eelkõige määrusega nr 3950/92, mida on korduvalt muudetud.
- 6 Eelkõige lihtsustamise ja selgitamise eesmärgil tunnistati viimati nimetatud määrus kehtetuks ja asendati määrusega nr 1788/2003, mis omakorda tunnistati kehtetuks ja asendati määrusega nr 1234/2007 alates 1. aprillist 2008.
- 7 Määrus nr 1234/2007, mida on samuti korduvalt muudetud, tunnistati kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrusega (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT 2013, L 347, lk 671). Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 230 lõike 1 punktis a on siiski sätestatud, et piima tootmise piiramise süsteemi osas jätkatakse määruse (EÜ) nr 1234/2007 II osa I jaotise III peatüki III jao sätete ning artiklite 55 ja 85 ning IX ja X lisa kohaldamist kuni 31. märtsini 2015.
- 8 Põhikohtuasja vaidlus, mis puudutab turustusaastat 1. aprillist 2008 kuni 31. märtsini 2009, on *ratione temporis* reguleeritud määrusega nr 1234/2007, mida on muudetud nõukogu 17. märtsi 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 248/2008 (ELT 2008, L 76, lk 6) (edaspidi „ühise turukorralduse ühtne määrus“), millega suurendati kõigi määruse nr 1234/2007 IX lisas märgitud liikmesriikide kvote 2% võrra alates 1. aprillist 2008, hõlbustamaks suuremahuliste piimakoguste tootmist Euroopa Liidu piires ja vastamaks piimatoodete turu nõuetele.

Ühise turukorralduse ühtne määrus

- 9 Ühise turukorralduse ühtse määruse põhjendused 36, 37, 51 ja 105 on sõnastatud järgmiselt:
„(36) Endiselt kehtib piima kvoodisüsteemi peamine eesmärk, milleks on vähendada vastaval turul nõudmise ja pakkumise vahelist tasakaalustamatust ning sellest tulenevaid struktuurilisi ülejääke, saavutades seeläbi turu parema tasakaalu. Seetõttu tuleks säilitada tasu kohaldamine üle teatud tagatud alammäära kogutud või otsetarbimiseks müüdüd piima kogustele. Käesoleva määruse eesmärgiga kooskõlas on teatud ulatuses vaja eelkõige terminoloogiliselt ühtlustada suhkru- ja piimakvoodi skeemid, säilitades täielikult nende õigusliku *status quo*. [...] Seega tuleks teatavates keeleversioonides asendada määruse (EÜ) nr 1788/2003 mõisted „tootmiskvoot“ (riiklik referentskogus) ja „individuaalne kvoot“ (individuaalne referentskogus) uute terminitega, säilitades seejuures määratletava õigusliku tähenduse.“

(37) Sisuliselt tuleks käesoleva määruse piimakvoodisüsteem kujundada määruse (EÜ) nr 1788/2003 järgi. [...]

[...]

(51) Piima, piimatoodete ja rasvade turustamise ja nimetuste reguleerimiseks on kehtestatud mitmeid õigusakte. Nende eesmärk on ühest küljest parandada piima ja piimatoodete positsiooni turul ning teisest küljest tagada piimast ja muust kui piimast valmistatud võiderasvade vaheline aus konkurents, mis on kasuks nii tootjatele kui ka tarbijatele. Nõukogu 2. juuli 1987. aasta määruses (EMÜ) nr 1898/87 piima ja piimatoodete turustamisel kasutatavate nimetuste kaitse kohta [(ELT 1987, L 182, lk 36; ELT erivaljaanne 03/07, lk 247)] sisalduvate eeskirjade eesmärk on tarbija kaitsmine ning piimatoodete ja konkureerivate toodete vahel tootenimetuste, märgistamise ja reklaami alal konkurentsitingimuste kehtestamine, et vältida igasuguseid moonutusi. [...] Kooskõlas käesoleva määruse eesmärkidega tuleks need eeskirjad säilitada.

[...]

(105) [...] Lisaks sellele inkorporeerib käesolev määrus järgmiste määruste sätteid:

[...]

– [määrus nr 1898/87]

[...]“.

10 Määruse artiklis 55 on sätestatud:

„1. Kvoodisüsteemi kohaldatakse järgmiste toodete suhtes:

a) piim ja muud artikli 65 punktides a ja b määratletud piimatooted;

[...]

2. Kui tootja ületab asjaomast kvooti [...] peab ta sellistelt kogustelt maksma kvoodiületamise tasu vastavalt II ja III jaos sätestatud tingimustele.

[...]“.

11 Nimetatud määruse artiklis 65, mis sisuliselt kordas määruse nr 1788/2003 artiklis 5 sätestatud määratlusi, oli nähtud ette:

„Käesolevas jaos kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „piim“ – ühe või mitme lehma lüpsmise saadus;

b) „muud piimatooted“ – mis tahes muu piimatoodet kui piim, eelkõige lõss, koor, või, jogurt ja juust; vajadusel arvestatakse need komisjoni kindlaksmääratud koefitsiente kasutades ümber piimaekvivalentideks;

c) „tootja“ – põllumajandustootja, kelle põllumajandusettevõtte asub liikmesriigi geograafilisel territooriumil ning kes toodab ja turustab piima või kavatseb seda lähitulevikus teha;

d) „põllumajandusettevõte“ – [nõukogu 29. septembri 2003. aasta] määruse (EÜ) nr 1782/2003 [millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjad ja teatavad toetuskavad põllumajandustootjate jaoks (ELT 2003, L 270, lk 1; ELT eriväljaanne 03/40, lk 269)] artiklis 2 määratletud põllumajandusettevõte;

e) „kokkuostja“ – ettevõtjad või nende rühmad, kes ostavad tootjatelt piima:

- selle kogumiseks, pakendamiseks, ladustamiseks, jahutamiseks või töötlemiseks, sealhulgas lepingu alusel;
- selle müümiseks ühele või mitmele piima või muid piimatooteid ümbertöötavale või töötlevale ettevõtjale.

[...]

f) „tarne“ – kõik tootjalt kokkuostjale tehtavad piima tarned, välja arvatud mis tahes muude piimatoodete tarned, ükskõik kas tootja, kokkuostja, selliseid tooteid töötleva või ümber töötava ettevõtja või kolmanda isiku veovahendiga;

g) „otseturustamine“ – tootjalt otse tarbijale piima mis tahes müük või üleandmine ning samuti tootjalt muude piimatoodete mis tahes vahetu müük või üleandmine. [...]

[...]“.

12 Sama määruse artikli 66 lõigetes 1–3 on sätestatud:

„1. 1. aprillil 2008 algava seitsme järjestikuse 12-kuulise perioodi (edaspidi „kvoodiaastad“) jooksul turustatud piima ja muude piimatoodete tootmiskvoodid on kindlaks määratud IX lisa punktis 1.

2. Lõikes 1 osutatud kvoodid jaotatakse tootjate vahel vastavalt artiklile 67, eristades tarneid ja otseturustamist. Tootmiskvootide mis tahes ületamine määratakse igas liikmesriigis käesoleva jao põhjal kindlaks üleriigiliselt, eristades tarneid ja otseturustamist.

3. IX lisa punktis 1 sätestatud tootmiskvoodid määratakse kindlaks ilma, et see piiraks kvootide võimalikku läbivaatamist, võttes arvesse üldist turuolukorda ning teatavates liikmesriikides valitsevaid konkreetseid tingimusi.“

13 Ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 67 lõikes 1 oli nähtud ette:

„Tootjate individuaalne kvoot või individuaalsed kvoodid on 1. aprillil 2008 võrdsed nende individuaalse kvoodi või individuaalsete kvootidega 31. märtsil 2008, ilma et see piiraks 1. aprillil 2008 toimuvaid kvootide ülekandeid, nende müüki ega turustamisviisist lähtuvaid muutmisi.“

14 Määruse artiklis 68 oli sätestatud:

„Liikmesriigid võtavad vastu eeskirjad, millega lubatakse artikliga 71 ette nähtud riiklikust reservist eraldada tootjatele kõik kvoodid või osa neist, võttes aluseks komisjonile teatatud objektiivsed kriteeriumid.“

15 Määruse artikli 71 lõikes 1 oli sätestatud:

„Iga liikmesriik kehtestab IX lisas kindlaksmääratud tootmiskvootide osana riikliku reservi, võttes eelkõige arvesse artikli 68 kohaseid eraldisi. [...]“.

16 Sama määruse artikli 75, mis käsitleb kvootide ülekandmise erimeetmeid, lõikes 2 oli nähtud ette, et lõikes 1 osutatud meetmeid võib rakendada liikmesriigi tasandil, asjakohasel piirkondlikul tasandil või määratletud varumisaladel.

17 Ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 78 lõike 1 esimeses lõigus oli sätestatud:

„Üle II alajao kohaselt kehtestatud tootmiskvoodi turustatud piimalt ja muudelt piimatoodetelt tuleb maksta kvoodiületamise tasu.“

18 Määruse artikli 114 lõikes 1 oli nähtud ette:

„Inimtarbimiseks ette nähtud toiduaineid võib turustada piima ja piimatoodetena üksnes juhul, kui need vastavad XII lisas sätestatud mõistetele ja nimetustele.“

19 Nimetatud määruse artiklis 201 oli sätestatud:

„1. Kui lõikest 3 ei tulene teisiti, tunnistatakse kehtetuks järgmised määrused:

[...]

b) määrused [...] nr 1788/2003 [...] alates 1. aprillist 2008;

c) määrused [...] nr 1898/87 [...] alates 1. juulist 2008;

[...]

3. Lõikes 1 osutatud määruste kehtetuks tunnistamine ei piira:

a) nimetatud määruste alusel vastuvõetud nõukogu õigusaktide jõusse jäämist ega

b) nende muudatuste kehtima jäämist, mida on nimetatud määruste alusel tehtud teistesse ühenduse õigusaktisse, mida ei ole käesoleva määrusega kehtetuks tunnistatud.“

20 Määruse artikli 204 lõike 2 punkti g kohaselt kohaldatakse seda määrust II osa I jaotise III peatükis kehtestatud piima tootmise piiramise süsteemi suhtes alates 1. aprillist 2008.

21 Ühise turukorralduse ühtse määruse IX lisa punktis 1, milles oli märgitud igale liikmesriigile eraldatud piimakvoodid, oli Itaalia Vabariigile selle alusel eraldatud 10 740 661,200 tonni.

22 Määruse XII lisas „Artikli 114 lõikes 1 osutatud piima ja piimatoodetega seotud mõisted ja nimetused“ oli sätestatud:

„[...]“

II. Mõiste „piim“ kasutamine

1. Mõiste „piim“ tähendab ainult ühe või mitme lüpsmise tulemusena udarast eritunud sekreeti, millele pole midagi lisatud ega millest midagi eraldatud.

Mõistet „piim“ võib siiski kasutada:

a) piima kohta, mida on töödeldud selle koostist muutmata, või piima kohta, mille rasvasisaldus on standarditud artikli 114 lõike 2 alusel koostoimes XIII lisaga;

- b) koos sõnaga, mis nimetab, või sõnadega, mis nimetavad sellise piima tüüpi, kvaliteediklassi, päritolu ja/või kavatsetavat kasutust või kirjeldavad selle füüsilist töötlemist või koostise muutmist juhul, kui muutmise piirdub piima loomulike koostisainete lisamise ja/või eemaldamisega.
2. Käesolevas määruses tähendavad „piimatooted“ tooteid, mis on saadud ainult piimast, arvestades, et nende valmistamiseks vajalikke aineid võib lisada juhul, kui neid aineid ei kasutata mõne piima koostisaine täielikuks või osaliseks asendamiseks.

Ainult piimatoodetele reserveeritakse:

- a) järgmised nimetused:

[...]

viii) juust,

[...]

- b) nimetused või nimed Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiivi 2000/13/EÜ (toidu märgistamist, esitlemist ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) [(ELT 2000, L 109, lk 29; ELT eriväljaanne 15/05, lk 75)] artiklis 5 määratletud tähenduses, mida tegelikult piimatoodete kohta kasutatakse.
3. Mõistet „piim“ ja piimatoodete kohta kasutatavaid nimetusi võib samuti tarvitada koos sõnaga, mis nimetab, või sõnadega, mis nimetavad liittooteid, mille ükski osa ei asenda või ei ole mõeldud asendada ühtki piima koostisainet ja milles piim või piimatoodet on kas koguseliselt või toote iseloomustamisel oluline.
4. Märkida tuleb komisjoni poolt määratletud piima ja piimatoodete päritolu, v.a juhul, kui tegemist on lehmapiimaga.“

Määrus (EÜ) nr 510/2006

- 23 Nõukogu 20. märtsi 2006. aasta määruse (EÜ) nr 510/2006 põllumajandustoodete ja toidu geograafiliste tähiste ja päritolunimetuste kaitse kohta (ELT 2006, L 93, lk 12) põhjenduses 2 on märgitud:

„Et saavutada turgudel paremat tasakaalu pakkumise ja nõudmise vahel, tuleks soodustada põllumajandustoodangu mitmekesistamist. Teatavate omadustega toodete edendamine võib tuua märkimisväärset kasu maapiirkondade, eelkõige vähem soodsate tingimustega või kõrvaliste piirkondade majandusele, suurendades ühelt poolt põllumajandustootjate sissetulekuid ja teiselt poolt säilitades maaelanikkonda kõnealustes piirkondades.“

- 24 Selle määruse artikli 13 lõikes 1, mille sõnastus oli identne nõukogu 14. juuli 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2081/92 põllumajandustoodete ja toiduainete geograafiliste tähiste ja päritolunimetuste kaitse kohta (EÜT 1992, L 208, lk 1; ELT eriväljaanne 03/13, lk 4) artikli 13 lõike 1 sõnastusega, oli nähtud ette „registreeritud nimetuste“ kaitse.
- 25 Määrus nr 2081/92 tunnistati kehtetuks määrusega nr 510/2006, mis selle artikli 20 esimese lõigu kohaselt jõustus 31. märtsil 2006.

Määrus (EÜ) nr 248/2008

26 Määruse nr 248/2008 põhjendustes 3, 4 ja 5 on märgitud:

- „(3) Nõukogu soovis, et komisjon koostaks aruande turuväljavaadete kohta, kui piima- ja piimatoodete turu ühist korraldust käsitlevad 2003. aasta reformid on täielikult rakendunud, et hinnata täiendavate kvootide eraldamise asjakohasust.
- (4) Kõnealune aruanne on koostatud ja sellest on võimalik järeldada, et praegune olukord ühenduse turul ja maailmaturgudel ning asjaomaste turgude olukorra prognoos aastani 2014 õigustavad kvoodi täiendavat suurendamist 2% võrra, et hõlbustada piimatootmise kasvu ühenduses, aitamaks rahuldada suurenevat turunõudlust piimatoodete järele.
- (5) Seepärast on asjakohane suurendada kõikide määruse (EÜ) nr 1234/2007 IX lisas osutatud liikmesriikide tootmiskvoote alates 1. aprillist 2008 2% võrra.“

Itaalia õigus

Dekretseadus nr°49/2003

27 Itaalia 28. märtsi 2003. aasta dekreetseaduse nr 49, millega muudetakse õigusnorme, mis käsitlevad lisatasu kohaldamist piima ja piimatoodete sektoris (decreto-legge n. 49, recante riforma della normativa in tema di applicazione del prelievo supplementare nel settore del latte e dei prodotti lattiero-caseari), mis kinnitati muudetud redaktsioonis seadusena 30. mai 2003. aasta seadusega nr 119 (*GURI* nr 124, 30.5.2003; edaspidi „dekreetseadus nr 49/2003“), artikli 2 lõigetes 1–2*bis* on sätestatud:

„1. Alates käesoleva dekreeidi kohaldamise esimesest ajavahemikust määratakse tarnete ja otsemüügi vahel jaotatud individuaalsed kvoodid kindlaks 26. novembri 1992. aasta seaduse nr 468 artiklis 2 ette nähtud A-kvoodi ja B-kvoodi summa alusel, võttes arvesse 23. detsembri 1994. aasta dekreetseaduse nr 727 [...] alusel tehtud vähendamisi ja 1. märtsi 1999. aasta dekreetseaduse nr 43 [...] artikli 1 lõike 21 alusel tehtud täiendavaid määramisi.

2. AGEA juurde luuakse avalik kvootide register, kuhu kantakse tarnete ja otsemüügi vahel jaotatud individuaalsed kvoodid iga tootja kohta.

2*bis*. Enne iga turustamisperioodi algust ajakohastavad ja määravad maakonnad ja autonoomsed provintsid kindlaks iga tootja individuaalse kvoodi [...]“.

Seadus nr 468/1992

28 Itaalia 26. novembri 1992. aasta seaduse nr 468 kiireloomuliste meetmete kohta piima- ja piimatootesektoris (legge n. 468 – *Misure urgenti nel settore lattiero-caseario*; *GURI* nr 286, 4.12.1992; edaspidi „seadus nr 468/1992“) artikli 2 lõigetes 2 ja 3 oli sätestatud:

„2. Tootjatele, kes on Unione nazionale fra le associazioni di produttori di latte bovino (Unalat) (Itaalia lehmapiimatootjate ühenduste liit) ning Associazione produttori latte (Azoolat) (piimatootjate ühendus) liikmed, jaotatakse otsetarne- ja müügikvoodid kaheks eraldi osaks:

- a) A-kvoot, mis võrdub ajavahemikuks 1991/1992 omistatud tootmisvõimsusega, mis vastab tootjate poolt ajavahemikus 1988/1989 turustatud toote kogusele. Tootjate puhul, kelle toodangut mõjutasid ajavahemikul 1988/1989 määruse nr 857/84 artikli 3 lõike 3 teises lõigus nimetatud sündmused, võetakse arvesse turustatud toote kogust aastatel 1985/1986 kuni 1987/1988.

b) B-kvoot, mis võrdub punktis a nimetatud tootjate poolt aastatel 1991/1992 turustatud koguste suurenemisega võrreldes ajavahemikuga 1988/1989. Tootjatele, kes saatsid [põllu- ja metsamajandusministri 30. septembri 1985. aasta dekreedil], mis avaldati 8. oktoobril 1985 (*GURI* nr 237), artiklis 2 ette nähtud deklaratsiooni ja keda punkti a sätteid ei puuduta, määratakse B-kvoot, mis võrdub ajavahemikus 1991/1992 turustatud toote kogusega.

3. Tootjatele, kes ei ole ühegi ühenduse liikmed, määratakse kvoodid, mis on märgitud põllu- ja metsamajandusministri 26. mai 1992. aasta dekreedil lisades, mis on avaldatud 4. juuni 1992. aasta *GURI* nr 130 regulaarses lisas, ning dekreedil lisade hilisemates täiendustes A-kvoodi alusel. Määramine ei või olla suurem kogustest, mis on tegelikult toodetud ja turustatud ajavahemikel 1990/1991 või 1991/1992, välja arvatud juhul, kui tootja lõpetas oma tegevuse enne ajavahemikku 1990/1991, saamata mingit hüvitist piimatootmise lõpetamise või tapetud loomade eest. [...]“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 29 AGEA saatis piima ja piimatoodete turustamisperioodiks 2008–2009 igale Itaalia asjaomasele tootjale teatiseid kodumaise toodangu tasaarvestamise ja arvutamise korra kohta, et määrata kindlaks nende poolt tasumisele kuuluvad lisatasud.
- 30 Need tootjad esitasid kaebuse, milles palusid tühistada nende suhtes väljastatud maksekäsud ning kõik AGEA või ministeeriumi kirjad, mis on nende maksekäskudega seotud.
- 31 Nad väidavad, et need aktid on õigusvastased eelkõige liidu õiguse rikkumise tõttu. Oma väiteid põhjendavad nad eelkõige sellega, et andmed, mis võimaldavad määrata kindlaks kodumaise toodangu taseme piima- ja piimatootesektoris, ei ole usaldusväärsed. Nii leiavad nad, et KPNiga ja kolmandatesse riikidesse eksporditavate juustude tootmisel kasutatava piima kogus tuleks jätta liikmesriikidele määratud tagatud üldkoguse arvutamisest välja.
- 32 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et piimakvootide puhul puudutab piima- ja piimatooteturul pakkumise ja nõudluse vahelise tasakaalu kaitsmise vajadus üksnes liidu siseturgu. Järelikult ei tohiks piimakvootide ja tootmiskvootide arvutamisel võtta arvesse piima, mida kasutatakse KPNiga ja kolmandatesse riikidesse eksporditavate piimatoodete tootmisel, mistõttu peaks lisatasu hõlmama üksnes lehmapiima või muude piimatoodete koguseid, mida kvoodiaastal turustati ainult liidu turul.
- 33 Selline tõlgendus tuleneb määrusest nr 856/84, mille eeskirju on korratud hilisemates määrustes, mis käsitlevad üksnes „piimatoodete turgu ühenduses“, nagu ka ühise turukorralduse ühtse määruse põhjendusest 51, milles ei viidata otsesõnu väljapoole liitu eksporditavate toodete tootmisele ja turustamisele. Lisaks ei sea nende määruste sellist tõlgendust kahtluse alla ka 25. märtsi 2004. aasta kohtuotsus Azienda Agricola Ettore Ribaldi jt (C-480/00, C-482/00, C-484/00, C-489/00–C-491/00 ja C-497/00–C-499/00, EU:C:2004:179).
- 34 Sellega seoses märgib nimetatud kohus, et KPNiga tooted on ainulaadsed. Niisuguste toodete tootmiseks kasutataval piimal on erilised omadused, kuna nii selle tootmine kui ka kasutamine peavad jääma kaitstud päritolunimetuse territooriumile. Peale selle ei ole KPNiga toodetel muud turgu ega oma kasutajaid peale nende ettevõtete, mis toodavad sellist toodet. Lisaks, kui piim on mõeldud ekspordiks väljapoole liitu ja kui seda ka tegelikult eksporditakse, siis ei saa sellel olla mingit mõju piimatoodete nõudluse ja pakkumise vahekorrale liikmesriikide siseturul.
- 35 Niisiis, kui igale liikmesriigile määratud piimakvootide kindlaksmääramisel võtta arvesse neid piimakoguseid, mis olid vajalikud kolmandatesse riikidesse ekspordimiseks mõeldud piimatoodete tootmiseks, siis selle tagajärjel muutuks riikide kvootide ja järelikult ka individuaalsete kvootide

määramine ebausaldusväärseks. See, kui KPNiga ja kolmandatesse riikidesse eksporditavate juustude tootmiseks vajalike piimakoguste suhtes kohaldatakse sama piimakvoodisüsteemi kui liidus müüdava piima kogustele, tooks pealegi kaasa selle, et erinevaid olukordi koheldakse ühtemoodi.

- 36 Seetõttu on eelotsusetaotluse esitanud kohtul tekkinud küsimus, kas liikmesriigi õigusnormid, mis võtavad tootmiskvootide arvutamisel arvesse KPNiga ja kolmandatesse riikidesse eksporditavate juustude tootmiseks kasutatava piima kogused, on kooskõlas piimasektoris lisatasu kehtestavate määruste asjakohaste sätetega.
- 37 Teise võimalusena soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas selline piimakvoodisüsteem on kehtiv, arvestades kaitstud päritolunimetuste kaitse eesmärke, ELTL artikli 32 punkti a, artikli 39 lõiget 1 ja lõike 2 punkti a, artikli 40 lõiget 2 ja artikli 41 punkti b ning õiguskindluse, õiguspärase ootuse kaitse, proportsionaalsuse, diskrimineerimiskeelu ja vaba majandusalgatuse põhimõtteid.
- 38 Neil asjaoludel otsustas Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Lazio maakonna halduskohus, Itaalia) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas [määruse nr 856/84] artikleid 1–3; [määruse nr 3950/92] artiklit 1 ja artikli 2 lõiget 1; [määruse nr 1788/2003] artikli 1 lõiget 1 ja artiklit 5 ning [ühise turukorralduse ühtse määruse] artikleid 55, 64 ja 65 ning nende määruste lisasid tuleb osas, kus need on ette nähtud tasakaalu tagamiseks piimatoodete nõudmise ja pakkumise vahel liidu turul, tõlgendada nii, et need jätavad „piimakvootide“ arvutamisel välja KPNiga ja kolmandatesse riikidesse eksporditava juustu jaoks mõeldud toodangu, kooskõlas nende toodete kaitse eesmärkidega, mis on kehtestatud [määruse nr 2081/92] artiklis 13, mida on kinnitatud [määruse nr 510/2006] artiklites 4 ja 13 ning [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta (ELT 2012, L 343, lk 1)] artiklites 4 ja 13, vastavalt ELTL artiklites 32, 39, 40 ja 41 sätestatud põhimõtetele?
2. Kas jaatava vastuse korral on nende õigusnormide sellise tõlgendusega vastuolus see, kui individuaalsed kvoodid hõlmavad ka piimakoguseid, mis on mõeldud KPNiga ja väljapoole liitu eksporditavate juustude tootmiseks, nagu tuleneb [dekreetseaduse nr 49/2003] artiklist 2 ja [seaduse nr 468/1992] artikli 2 sellest osast, millele dekreetseaduse nr 49/2003 artiklis 2 on viidatud?
3. Teise võimalusena, kui sellist tõlgendust ei peeta õigeks: kas [määruse nr 856/84] artiklid 1–3; [määruse nr 3950/92] artikkel 1 ja artikli 2 lõige 1; [määruse nr 1788/2003] artikli 1 lõige 1 ja artikkel 5 ning [ühise turukorralduse ühtse määruse] artiklid 55, 64 ja 65 ning nende määruste lisad (koostoimes nende Itaalia ülevõtmisnormidega [dekreetseaduse nr 49/2003] artiklis 2 ja [seaduse nr 468/1992] artiklis 2, millele dekreetseaduse nr 49/2003 artiklis 2 on viidatud), mille kohaselt võetakse liikmesriikidele eraldatud kvoodi hulgas arvesse ja mitte ei jäeta välja eksporditavate või kolmandate riikide turu jaoks mõeldud KPNiga juustude tootmiseks kasutatavat piima selle ekspordi ulatuses, on vastuolus KPNiga tooteid kaitsvas määruses nr 2081/92 kehtestatud kaitse-eesmärkidega, eriti selle artiklis 13 sätestatud kaitse-eesmärkidega, mida on kinnitatud määrusega nr 510/2006 ja määrusega nr 1151/2012, ning pidades silmas ka viimati nimetatud määruse artiklis 4 sätestatud eesmärki, ja kas need sätted on vastuolus ka ELTL artiklitega 32, 39, 40 ja 41 ning õiguskindluse, õiguspärase ootuse [kaitse], proportsionaalsuse ja diskrimineerimiskeelu põhimõtetega ning ettevõtlusvabaduse põhimõttega liidust ekspordimise korral?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

- 39 Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas ühise turukorralduse ühtse määruse artikleid 55, 65 ja 78 tuleb tõlgendada nii, et need jätavad piima ja muude piimatoodete tootmiseks ette nähtud tootmiskvootide arvutamisel ning kvoodiületamise tasude arvutamisel välja need piimakogused, mida kasutatakse KPNiga ja kolmandatesse riikidesse eksporditavate juustude tootmisel.
- 40 Sellega seoses tuleb märkida, et selle määruse artikli 65 punktides a ja b ei ole määratletud „piima“ ja „muid piimatooteid“ vastavalt sellele, kuidas neid kasutatakse teatud toodete, näiteks KPNiga juustude tootmiseks.
- 41 Lisaks, esiteks kohaldatakse nimetatud määruse artikli 55 lõike 1 punkti a alusel kvoodisüsteemi piimale ja piimatoodetele, mis on määratletud sama määruse artikli 65 punktides a ja b, kusjuures seda kvoodisüsteemi täpsustatakse määruse artiklites 66–78. Teiseks, nagu on nähtud ette ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 55 lõikes 2, nõutakse juhul, kui tootja ületab vastavat kvooti, asjaomaste koguste eest kvoodiületamise tasu määruse II ja III jaos ette nähtud tingimustel.
- 42 Neil asjaoludel tuleb vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale seda sätet tõlgendada, arvestades mitte üksnes selle sõnastust, vaid ka konteksti ja selle õigusaktiga taotletavaid eesmärgi, mille osa säte on (vt analoogia alusel 11. septembri 2019. aasta kohtuotsus Lexitor, C-383/18, EU:C:2019:702, punkt 26).
- 43 Tuleb aga märkida, et ei piimakvoodisüsteemi käsitlevad sätted ega kvoodiväliselt turustatud piima ja piimatoodete kogustele kohaldatava tasu süsteemi käsitlevad sätted ei sisalda erinorme seoses piimakogustega, mida kasutatakse muude KPNiga ja kolmandatesse riikidesse eksporditavate piimatoodete tootmiseks. Nimelt ei kehtesta need sätted nimetatud süsteemi vastavalt nimetusele, mida võib omistada nendele piimatoodetele ja nende lõppsihtkohale.
- 44 Niisugust järeldust kinnitab ühise turukorralduse ühtse määruse eesmärk, mis tuleneb eelkõige selle põhjendusest 36, nagu ka kvooti ületavatele piimakogustele kohaldatavate tasude süsteemi eesmärk, mis on kehtestatud määrusega nr 856/84 ja mida on korduvalt pikendatud. Eesmärk seisneb selles, et vähendada vastaval turul nõudmise ja pakkumise vahelist tasakaalustamatust ning sellest tulenevaid struktuurilisi ülejääke, saavutamaks turu parema tasakaalu. Piimakvoodisüsteemi ja kvoodiületamise tasu süsteemi raames soovis liidu seadusandja nimelt kontrollida kogu piimatoodangu suurenemist liidus, ja seda sõltumata nende toodete müügivõimalustest.
- 45 Nagu rõhutasid Itaalia valitsus ja komisjon oma kirjalikes märkustes, nähtub liidu seadusandja taotletav eesmärk otsesõnu määruse nr 856/84 põhjendusest 5, mille kohaselt määrati ühenduse jaoks kehtestatud üldkvoot kindlaks, võttes arvesse nii sisetarbimise taset kui ka ekspordivõimalusi.
- 46 Lisaks, nagu nähtub ka määruse nr 248/2008 põhjendusest 4, tugines liidu seadusandja selleks, et õigustada igale liikmesriigile eraldatud piimakvootide täiendavat suurendamist 2% võrra, hõlbustamaks suuremahuliste piimakoguste tootmist liidu piires ja vastamaks piimatoodete turu nõuetele, komisjoni aruandele turu väljavaadete kohta, mis käsitles nii liidu kui ka maailmaturu olukorda.
- 47 Lõpuks tuleb asuda seisukohale, et põhikohtuasja kaebajate väljapakutud tõlgendus, mille kohaselt tuleb piima ja muude piimatoodete tootmiseks kasutatavate tootmiskvootide ning kvoodiületamise tasu arvutamisel jätta välja piimakogused, mida kasutatakse KPNiga ja kolmandatesse riikidesse eksporditavate juustude tootmiseks, eeldab, et tootjate poolt töötlejatele tarnitud piim, mis on mõeldud KPNiga juustu tootmiseks kolmandatesse riikidesse ekspordimise eesmärgil, on iga tootja

tasandil täpselt identifitseeritav ja jälgitav. Nagu aga rõhutavad Itaalia valitsus ja komisjon, ei kohusta liidu õigus piimakvoodisüsteemi ja kvoodiületamise tasu süsteemi kohaldamiseks piimatootjaid niisugust jälgitavust ette nägema sõltuvalt sellest, kas piim on või ei ole mõeldud kolmandatesse riikidesse eksporditavate KPNiga juustude tootmiseks.

- 48 Eeltoodud kaalutlusi arvesse võttes tuleb esimesele küsimusele vastata, et ühise turukorralduse ühtse määruse artikleid 55, 65 ja 78 tuleb tõlgendada nii, et need ei jäta piima ja muude piimatoodete tootmiseks ette nähtud tootmiskvootide ning kvoodiületamise tasu arvutamisel välja piimakoguseid, mida kasutatakse KPNiga ja kolmandatesse riikidesse eksporditavate juustude tootmiseks.

Teine küsimus

- 49 Arvestades esimesele küsimusele antud vastust, ei ole vaja teisele küsimusele vastata.

Kolmas küsimus

- 50 Kolmanda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt Euroopa Kohtul hinnata ühise turukorralduse ühtse määruse artiklite 55, 65 ja 78 kehtivust osas, milles need artiklid ei jäta piima ja muude piimatoodete tootmiseks ette nähtud tootmiskvootide ning kvoodiületamise tasu arvutamisel välja piimakoguseid, mida kasutatakse KPNiga ja kolmandatesse riikidesse eksporditavate juustude tootmiseks, võttes arvesse nii määruse nr 510/2006 artiklist 13 tulenevaid kaitstud päritolunimetuse kaitse eesmärke kui ka ELTL artikli 32 punkti a, artikli 39 lõiget 1 ja lõike 2 punkti a, artikli 40 lõiget 2 ja artikli 41 punkti b ning õiguskindluse, õiguspärase ootuse kaitse, proportsionaalsuse, diskrimineerimiskeelu ja vaba majandusalgatuse põhimõtteid.
- 51 Mis kõigepealt puudutab eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimusi selle kohta, kas ühise turukorralduse ühtse määruse artiklid 55, 65 ja 78 on kooskõlas KPNiga toodete kaitse eesmärkidega, nagu need tulenevad eelkõige määruse nr 510/2006 artiklist 13, siis tuleb esiteks tõdeda, et piimakvootide süsteemil ja KPNi käsitlevatel õigusnormidel on ühised eesmärgid, nagu eeskätt pakkumise ja nõudluse parema tasakaalu saavutamine turul. Kuigi selleks kasutatavad vahendid ei ole identsed, nähtub aga eelkõige ühise turukorralduse ühtse määruse põhjendusest 36 ja määruse nr 510/2006 põhjendusest 2, et need ei ole ka vastandlikud.
- 52 Nimelt tuleb silmas pidada, et nagu Euroopa Kohus 17. oktoobri 2019. aasta kohtuotsuse Caseificio Cirigliana jt (C-569/18, EU:C:2019:873) punktis 36 selgitas, on kaitstud päritolunimetustele kohaldatava õiguse järgi nende omanikud kaitstud nende päritolunimetuste kuritarvitamise eest kolmandate isikute poolt, kes soovivad saada nende nimetuste omandatud maine pealt kasu.
- 53 Need õigusnormid on seega toote kvaliteedi esiplaanile seadmise viis varem kindlaks määratud kriteeriumide alusel. Piimakvoodisüsteem sisaldab omakorda tootmismahuga seotud sätteid.
- 54 Teiseks, nende põhjenduste toetuseks, mille eesmärk on jätta nimetatud kvootide arvutamisel välja kolmandatesse riikidesse eksporditavate KPNiga juustude tootmiseks kasutatud piimatoodang, viitab eelotsusetaotluse esitanud kohus määrusele nr 1898/87, mille sätted tunnistati ühise turukorralduse ühtse määrusega kehtetuks alates 1. juulist 2008, vastavalt selle artikli 201 lõike 1 punktile c, ja integreeriti viimati nimetatud määrusesse, nagu ilmneb ka selle põhjendusest 105.
- 55 Sellega seoses tuleb meenutada, et ühise turukorralduse ühtse määruse artikli 114 lõike 1 kohaselt võib inimtarbimiseks ette nähtud toiduaineid turustada märgistuse „piim“ või „piimatooded“ all üksnes juhul, kui need vastavad selle määruse XII lisas, mis käsitleb selles sättes osutatud piima ja piimatoodete määratlusi ja nimetusi, sätestatud määratlustele ja nimetustele.

- 56 Nimetatud sätet ei saa aga tõlgendada nii, et see näeb ette nende piimakoguste väljajätmise, mida kasutatakse KPNiga ja kolmandatesse riikidesse eksporditavate toodete valmistamiseks. Nimelt on piima ja piimatoodete nimetuse kaitset käsitlevate eeskirjade eesmärk seega kaitsta seda nimetust selle loodusliku koostise alusel tootjate ja tarbijate huvides (vt selle kohta 16. detsembri 1999. aasta kohtuotsus UDL, C-101/98, EU:C:1999:615, punktid 15 ja 32) ning neil ei ole piimakvoodisüsteemi kohaldamisala tõlgendamisel mingit tähtsust, kuna need kuuluvad – nagu nähtub nimetatud määruse põhjendusest 51 – piima, piimatoodete ja rasvade turustamist ja nimetust reguleerivate meetmete hulka.
- 57 Sellest järeldub, et kaitstud päritolunimetuste kaitsega seotud eesmärgid, nagu need tulenevad määruse nr 510/2006 artiklist 13, ei nõua, et ühise turukorralduse ühtses määruuses ette nähtud piima ja muude piimatoodete tootmiskvootide arvutamisel tuleks välja jätta piimakogused, mida kasutatakse KPNiga ja kolmandatesse riikidesse eksporditavate juustude tootmiseks.
- 58 Mis puudutab eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimusi, kas piimakvoodisüsteem ja kvoodiületamise tasu süsteem, nagu need tulenevad ühise turukorralduse ühtse määruse artiklitest 55, 65 ja 78, on kooskõlas eelotsusetaotluse esitanud kohtu viidatud EL toimimise lepingu artiklitega, millele on osutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 50, siis tuleb meeles pidada, et liidu seadusandjal on ühise põllumajanduspoliitika valdkonnas ulatuslik kaalutusõigus, mis vastab talle ELTL artiklitega 40–43 antud poliitilisele vastutusele (14. mai 2009. aasta kohtuotsus Azienda Agricola Disarò Antonio jt, C-34/08, EU:C:2009:304, punkt 44).
- 59 Selles kontekstis puudutavad eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimused ELTL artikli 32 punktis a sätestatud eesmärkide võimalikku rikkumist piimakvoodisüsteemi ja kvoodiületamise tasu süsteemi poolt, nagu seda on tõlgendatud käesoleva kohtuotsuse punktis 48. Nimelt soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas niisugused süsteemid on kooskõlas sellest EL toimimise lepingu sätest tuleneva eesmärgiga edendada liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelist kaubandust.
- 60 Sellega seoses olgu märgitud, et kuigi ELTL artikli 32 punkti a kohaselt juhindub komisjon talle EL toimimise lepingu kolmanda osa II jaotise 1. peatükis „Tolliliit“ antud ülesannete täitmisel vajadusest edendada liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelist kaubandust, ei nähtu eelotsusetaotlusest, et piimakvoodisüsteemi vastuvõtmisel ei võetud arvesse liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelise kaubanduse edendamise vajadusest tulenevaid põhjuseid.
- 61 Igal juhul, isegi kui ELTL artikli 32 punktis a pannakse liidu seadusandjale kohustus jätta välja KPNiga ja kolmandatesse riikidesse eksporditavate piimatoodete valmistamiseks kasutatavad piimakogused, ei saa liidu seadusandjale ühise põllumajanduspoliitika valdkonnas antud ulatuslikku kaalutusõigust arvestades asuda seisukohale, et kuna ta ei jätnud seda piima välja kvootide ja kvoodiületamise tasu arvutamisel, siis on ta ületanud talle selle poliitika elluviimisel antud kaalutusõiguse piire.
- 62 Mis puudutab ELTL artiklis 39 nimetatud eesmärkide võimalikku rikkumist, siis tuleb meeles pidada, et nagu nähtub Euroopa Kohtu praktikast, peavad liidu institutsioonid tagama pideva kooskõlastatuse, mis võib olla tingitud nende eesmärkide vastuolulisusest eraldi võetuna, ning vajaduse korral mõnda neist eesmärkidest ajaliselt eelistama, kui seda nõuavad majanduslikud asjaolud, millest lähtudes nad oma otsused teevad (14. mai 2009. aasta kohtuotsus Azienda Agricola Disarò Antonio jt, C-34/08, EU:C:2009:304, punkt 45, ning 3. detsembri 2019. aasta kohtumäärus Fruits de Ponent vs. komisjon, C-183/19 P, ei avaldata, EU:C:2019:1039, punkt 25).
- 63 Esiteks, nagu Euroopa Kohus on määruse nr 1788/2003 kohta otsustanud, eelistades ajaliselt turgude stabiliseerimise eesmärki, ei ületanud nõukogu oma kaalutusõigust (14. mai 2009. aasta kohtuotsus Azienda Agricola Disarò Antonio jt, C-34/08, EU:C:2009:304, punkt 51).

- 64 Lisaks on tasusüsteemi eesmärk piimatoodangu piiramise teel taastada nõudmise ja pakkumise vaheline tasakaal piimaturul, mida iseloomustavad struktuurilised ülejäägid, kuuludes seega nii piimatootmise ratsionaalse arengu eesmärkide hulka kui ka põllumajandusega tegeleva rahvastikuosa sissetuleku stabiliseerimisele kaasa aitamise kaudu selle rahvastikuosa rahuldava elatustaseme säilitamise eesmärgi alla (vt eelkõige 14. mai 2009. aasta kohtuotsus Azienda Agricola Disarò Antonio jt, C-34/08, EU:C:2009:304, punkt 53).
- 65 Sama kehtib ka ühise turukorralduse ühtse määruse kohta. Nimelt tuleneb eelkõige selle määruse põhjendustest 36 ja 37, et see määrus jätkab taotletavaid eesmärke ja määrusega nr 1788/2003 nende saavutamiseks kehtestatud meetmeid.
- 66 Teiseks, mis puudutab seda, et ELTL artikli 39 lõike 2 punkti a rikkudes jättis nõukogu piimakvoodisüsteemi ja kvoodiületamise tasu süsteemi kehtestamisel väidetavalt arvesse võtmata KPNiga juustude tootmiseks kasutatava piima tootmise eripära, samas kui kaitstud päritolunimetused on tihedalt seotud konkreetse geograafilise piirkonnaga, siis tuleb meeles pidada, et see säte näeb ette kohustuse võtta ühise põllumajanduspoliitika ja selle rakendamise erimeetodite väljatöötamisel arvesse muu hulgas „põllumajandusliku tegevuse eripära, mis tuleneb põllumajanduse sotsiaalsest struktuurist ning põllumajanduspiirkondade struktuurilistest ja looduslikest erinevustest“. Siiski ei saa asuda seisukohale, et kaitstud päritolunimetuste eripära kuulub nimetatud sättes viidatud erinevate põllumajanduspiirkondade struktuuriliste ja looduslike erinevuste hulka, kuna need eripärad seisnevad eelkõige liidu seadusandja valikus soodustada põllumajandusliku tootmise mitmekesistamist, seades esiplaanile toodete päritolu.
- 67 Vastupidi, ühise turukorralduse ühtne määrus sisaldab sätteid, mis tagavad teatava paindlikkuse, mis võimaldab muu hulgas võtta arvesse erinevate põllumajanduspiirkondade struktuurilisi ja looduslike erinevusi, nagu tootmiskvootide läbivaatamine, võttes arvesse turuolukorda ning teatavates liikmesriikides valitsevaid konkreetseid tingimusi, nagu nähtub selle määruse artikli 66 lõikest 3, või võimalus eraldada riiklikust reservist tootjatele kõik kvoodid või osa neist, nagu tuleneb nimetatud määruse artiklist 68, või veel lisaks liikmesriikide võimalus näha ette konkreetsete meetmed kvootide ülekandmiseks liikmesriigi tasandil, asjakohasel piirkondlikul tasandil või määratletud varumisaladel, nagu on nähtud ette sama määruse artiklis 75.
- 68 Samuti ei saa seetõttu, et KPNiga juustude tootjad ei ole teiste juustutootjatega võrreldavas olukorras, asuda seisukohale, et tootmiskvootide arvutamisel ja kvoodiväliselt turustatud kogustele kohaldatava tasu arvutamisel KPNiga ja kolmandatesse riikidesse eksporditavate juustude tootmiseks kasutatava piima koguste arvesse võtmine eirab ELTL artikli 40 lõikes 2 kehtestatud piire.
- 69 Sellega seoses tuleb meeles pidada, et selle sätte kohaselt võib põllumajandusturgude ühine korraldus hõlmata kõiki meetmeid, mis on nõutavad ELTL artiklis 39 seatud eesmärkide saavutamiseks, ning see välistab liidu piires igasuguse tootjate või tarbijate diskrimineerimise.
- 70 Väljakujunenud kohtupraktika järgi nõuab võrdse kohtlemise põhimõtte, et võrreldavaid olukordi ei tohi käsitleda erinevalt ja erinevaid olukordi ei tohi käsitleda võrdväärse, välja arvatud juhul, kui selline käsitus on objektiivselt põhjendatud (14. mai 2009. aasta kohtuotsus Azienda Agricola Disarò Antonio jt, C-34/08, EU:C:2009:304, punkt 67).
- 71 Nagu Itaalia valitsus aga oma kirjalikes seisukohtades välja toob, ei võimalda asjaolu, et KPNiga juustu võib müüa piimatoodete turul väljaspool liitu, seda ainuüksi sel põhjusel teistest piimatoodetest eristada.
- 72 Igal juhul on Euroopa Kohus otsustanud, et isegi kui oletada, et määrus nr 1788/2003, mida kohaldatakse vahet tegemata kõigile kvoodiomanikele, kehtestab KPNiga toodete valmistamiseks ja muude piimatoodete valmistamiseks mõeldud piima tootmisele erineva kohtlemise ja koormab seeläbi teatavaid tootjaid rängemalt, ei kujuta niisugune erinev kohtlemine diskrimineerimist, kui ühise

turukorralduse raames võetud meetme – mis võib avaldada mõnele tootjale tema tootmise eripära tõttu erinevat mõju – aluseks on objektiivsed kriteeriumid, mida on vastavalt ühise turukorralduse üldistele toimimise vajadustele kohandatud. Nii on see piimakvoodisüsteemi ja kvoodiületamise tasu süsteemi puhul, mis on korraldatud nii, et individuaalsed kvoodid määratakse sellises suurusjärgus, et nende kogus ei ületaks igale liikmesriigile tagatud üldkvooti (vt selle kohta 14. mai 2009. aasta kohtuotsus Azienda Agricola Disarò Antonio jt, C-34/08, EU:C:2009:304, punkt 69).

- 73 Sellest järeldub, et KPNiga ja kolmandatesse riikidesse eksporditavate juustude valmistamisel kasutatava piima arvamist nende süsteemide alla kuuluva toodangu hulka ei saa pidada diskrimineerimiskeelu põhimõttega vastuolus olevaks.
- 74 Mis puudutab ELTL artikli 41 punkti b võimalikku rikkumist, siis tuleb meeles pidada, et selle sätte kohaselt võib ELTL artiklis 39 sätestatud eesmärkide saavutamiseks näha ühise põllumajanduspoliitika raames ette ühismeetmed teatud toodete tarbimise edendamiseks. See säte ei sisalda aga kohustusi, mis iseenesest liidu institutsioonidel lasuvad.
- 75 Samuti ei saa asuda seisukohale, et piimakvoodisüsteem ja kvoodiületamise tasu süsteem rikuvad proportsionaalsuse põhimõtet. Sellega seoses otsustas Euroopa Kohus 14. mai 2009. aasta kohtuotsuse Azienda Agricola Disarò Antonio jt (C-34/08, EU:C:2009:304) punktis 83, et määruse nr 1788/2003 analüüsimisel proportsionaalsuse põhimõttest lähtudes ei ilmnenu ühtegi asjaolu, mis võiks antud määruse kehtivust mõjutada.
- 76 Sama peab kehtima ka ühise turukorralduse ühtse määruse puhul. Selles määruses ette nähtud piima üldtoodangu piiramine liidus võimaldab lihtsustada liidus esineva piima ületoodangu müüki ja seeläbi vähendada piima ja piimatoodete pakkumise ja nõudluse tasakaalustamatust ning sellest tulenevat struktuurilist ülejääki. Seetõttu ei saa asuda seisukohale, et see meede on ilmselgelt ebasobiv turgude stabiliseerimise ja parema tasakaalu eesmärgi saavutamiseks, millele on osutatud määruse põhjenduses 36.
- 77 Piimakvoodisüsteem ja kvoodiületamise tasu süsteem võiksid tõepoolest mõjutada rohkem KPNiga juustu tootmiseks kasutatava piima tootjaid, kes on kohustatud hankima üksnes konkreetsest geograafilisest piirkonnast pärit piima, samas kui põllumajandusturu mehhanism eeldab, et kui piimanõudlus ühes liikmesriigis ületab piimapakkumise, võib see liikmesriik vajaliku koguse importida teistest liikmesriikidest. Siiski ei võimalda see tagajärg järeldada, et arvestades liidu seadusandja kaalutlusruumi ühise põllumajanduspoliitika valdkonnas, on piimakvoodisüsteem sellega taotletava peamise eesmärgi saavutamiseks ilmselgelt sobimatu.
- 78 Mis puudutab ühise turukorralduse ühtse määruse artiklite 55, 65 ja 78 väidetavat vastuolu õiguskindluse, õiguspärase ootuse kaitse ja vaba majandusalgatuse põhimõttega, siis tuleb märkida, et eelotsusetaotluses esitatud asjaolud ei võimalda Euroopa Kohtul hinnata nendes sätetes ette nähtud piimakvoodisüsteemi ja kvoodiületamise tasu süsteemi vastavust nimetatud põhimõtetele. Eelkõige ei esita eelotsusetaotluse esitanud kohus põhjuseid, miks ta samadest põhimõtetest lähtudes kahtleb nende süsteemide kehtivuses.
- 79 Eespool toodud põhjendusi arvesse võttes tuleb kolmandale küsimusele vastata, et selle analüüsi tulemusel ei ilmnenu ühtegi asjaolu, mis mõjutaks ühise turukorralduse ühtse määruse artiklite 55, 65 ja 78 kehtivust.

Kohtukulud

- 80 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kuues koda) otsustab:

1. Nõukogu 22. oktoobri 2007. aasta määruse (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid, muudetud nõukogu 17. märtsi 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 248/2008, artikleid 55, 65 ja 78 tuleb tõlgendada nii, et need ei jäta piima ja muude piimatoodete tootmiseks ette nähtud tootmiskvootide ning kvoodiületamise tasu arvutamisel välja piimakoguseid, mida kasutatakse kaitstud päritolunimetusega ja kolmandatesse riikidesse eksporditavate juustude tootmiseks.
2. Kolmanda eelotsuse küsimuse analüüsi tulemusel ei ilmnenud ühtegi asjaolu, mis mõjutaks määruse nr 1234/2007, muudetud määrusega nr 248/2008, artiklite 55, 65 ja 78 kehtivust.

Allkirjad